

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____Янковий О.Г.
“ ____ ” _____ 2016 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Економіка підприємства»

за темою:

«Підвищення ефективності технічного рівня підприємства»

Виконавець

студентка ФЕУВ, 44 групи
Дутка Аліна Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент
Семенова Валентина Григорівна

/підпис/

Зміст

Вступ	1
РОЗДІЛ 1. ТЕОРТИЧНІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РІВНЯ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	6
1.1. Показники технологічного рівня виробництва та методика їх розрахунку	6
1.2. Завдання, зміст планування оновлення продукції та сучасні тенденції діяльності підприємств при впровадженні нових технологій	15
1.3. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства та роль технічного переоснащення в діяльності підприємства	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РІВНЯ ВИРОБНИЦТВА ТОВ «Телекарт-Прилад» ТА ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ..	28
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ "Телекарт-Прилад"	28
2.2. Аналіз показників техніко-економічної діяльності підприємства ТОВ "Телекарт-Прилад"	35
2.3. Інноваційна діяльність підприємства у сфері розробки та впровадження нових технологій	59
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНІЧНОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РІВНЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «Телекарт-Прилад»	68
3.1. Резерви підвищення технічного рівня на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад»	68
3.2. Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності технічного рівня підприємства	71
Висновки	80
Список використаних джерел.....	83
Додатки	

Вступ

В сучасних умовах становлення ринкових відносин вивчення економіки підприємства набуває особливої актуальності, оскільки суб'єктом господарської діяльності країни є саме підприємство. Підприємствам для того, щоб вижити, необхідно правильно визначати свою стратегію та тактику поведінки на ринку, систематично проводити управління діяльністю підприємства з метою підвищення ефективності та отримання прибутку.

Фундаментально базою розвитку діяльності підприємства є підвищення його технічного рівня. Технічний розвиток відображає процес формування та вдосконалення техніко-технологічної бази підприємства, що має бути постійно зорієнтованим на кінцеві результати його виробничо-господарської, комерційної чи іншої діяльності.

Технічний прогрес означає систематичне вдосконалення продукції, впровадження у виробництво нової техніки і передової технології, широке поширення передових методів праці, удосконалювання форм виробничих процесів і організаційної структури виробництва. В економіці підприємств технічна сторона виробництва, рівень розвитку техніки і технології мають найважливіше значення.

Актуальність теми роботи полягає у тому, що у світі проходять процеси інтенсивного розвитку та впровадження результатів НТП у всі сфери діяльності людства. У зв'язку з цим, спостерігається посилення технічного фактора у розвитку господарської системи країни. З метою підтримання якості та конкурентоспроможності продукції на належному рівні необхідно постійно оновлювати та вдосконалювати техніко-технологічну базу підприємства. Сучасний етап економічного розвитку України вимагає вирішення ряду нових задач, пов'язаних з підвищенням ефективності роботи підприємств промисловості. У той же час на підприємствах, проблемі підвищення ефективності технічного рівня, не надається достатньої уваги. Забезпеченість підприємства основними засобами виробництва, їх раціональний склад,

технічні характеристики, ефективність використання впливає на результат господарської діяльності, на якість, повноту та своєчасність виконаних робіт, а отже, і на обсяг виробництва продукції, на її собівартість, таким чином і на фінансовий стан підприємства.

Сьогодні відчувається гостра необхідність у наукових дослідженнях цієї проблеми. Низька якість наукових розробок або й зовсім їх відсутність приводить до того, що оптимізація структур багатьма підприємствами не виробляється або здійснюється методом проб і помилок, що знижує результативність їхньої господарської діяльності. Такі аспекти технічної реконструкції діючого виробництва, які пов'язані із прогнозуванням, визначенням економічної ефективності зазначених робіт, мають потребу у дослідженнях.

Усі вищенаведені обставини підтверджують доцільність та актуальність роботи.

Метою даної роботи є вивчення теоретичних питань та діючої практики щодо підвищення технічного та організаційного рівня розвитку підприємств у ринкових умовах на конкурентному підприємстві. Також дипломна робота має на меті оцінити стан та обґрунтувати заходи щодо підвищення технічного рівня підприємства і вдосконалення технології виробництва продукції.

Об'єктом дослідження виступає процес оцінки технічного рівня виробництва на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад».

Предметом дослідження даної роботи є узагальнення отриманих теоретичних знань і застосування їх на практиці для підвищення технічного рівня підприємства.

Досягнення поставленої мети можна здійснити за допомогою вирішення конкретних завдань, а саме **основними завданнями роботи** є:

- дослідити сутність технологічного та організаційного розвитку підприємства;
- визначити систему показників оцінки технологічного та організаційного розвитку підприємства;

- дослідити техніко-економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства;
- проаналізувати основні показники діяльності підприємства за останні 4 роки та показати їх динаміку зміни;
- проаналізувати процес підвищення техніко-економічного рівня на підприємстві;
- проведення аналізу основних засобів виробництва на підприємстві та визначення ефективності їх використання;
- розробка заходів щодо підвищення технологічного рівня підприємства та представити економічне обґрунтування і доцільність впровадження таких заходів.

Методи дослідження. У процесі написання дипломної роботи були використанні загальні та спеціальні методи наукового пізнання, положення та висновки сучасної теорії аналізу, а також методи порівняння та систематизації знань. При проведенні аналізу були використанні графіки, таблиці.

Інформаційна база дослідження. В ході написання роботи використовувались такі джерела даних для аналізу: форма №1 «Баланс», форма №2 № «Звіт про фінансові результати», форма №11-ОЗ «Звіт про наявність і рух основних засобів, амортизацію», форма №1-ПВ «Звіт з праці», форма №1П-НПП «Звіт про виробництво промислової продукції», плани технічного розвитку, рекламна інформація, співбесіди з працівниками підприємства, дані Державного комітету статистики України, інша звітність підприємства

Структура і обсяг роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та 1 додатку. Загальний обсяг становить 88 сторінок комп'ютерного тексту, містить 20 таблиць, 5 рисунків.

Висновки

У даній дипломній роботі, в якості об'єкта дослідження виступав процес оцінки технічного рівня виробництва на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад». Метою роботи було вивчення теоретичних питань та діючої практики щодо підвищення технічного рівня виробництва на підприємстві в умовах ринкової конкуренції. Також у роботі був оцінений стан та шляхи підвищення технічного рівня виробництва та вдосконалення технологій на даному підприємстві.

У зв'язку з поставленою метою були реалізовані такі завдання:

— досліджено сутність технологічного та організаційного розвитку підприємства. На сучасному етапі розвитку економіки кожне підприємство повинно постійно вдосконалювати свою продукцію, залучати у виробництво нову техніку та передові технології, а також удосконалювати організаційну структуру виробництва;

— було розглянуто основні показники оцінки технологічного розвитку підприємства, до яких належать показники ступеня технічної оснащеності праці (енергоозброєність, фондоозброєність), показники рівня прогресивності технології, показники технічного рівня устаткування (середній строк експлуатації обладнання, надійність, довговічність, продуктивність та потужність), показники рівня механізації та автоматизації виробництва (частка обсягу продукції, що виробляється за допомогою автоматизованих засобів праці, ступінь охоплення робітників механізованою працею) та інші;

— досліджено техніко-економічний аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства. Фондовіддача з кожним роком зменшувалася, це негативна динаміка говорить про те, що ефективне використання коштів праці падає. Фондоємність з кожним роком збільшувалася, це негативний вплив говорить про те, що обладнання підприємства використовується не ефективно. Спостерігалось зниження матеріалоємності, і це є позитивним результатом оскільки це свідчить про зменшення витрат підприємства. Матеріаловіддача за проаналізований період збільшилась на 87,89% це позитивна тенденція,

оскільки цей показник показує скільки продукції вироблено на 1 грн матеріальних ресурсів;

— було проаналізовано основні показники діяльності підприємства за останні 4 роки та показана динаміку їх зміни. Динаміка зміни реалізованої продукції на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад» показує, що у 2015 році спостерігається зростання обсягів реалізованої продукції у порівнянні з минулими роками і складає 27487,5 тис.грн. Продуктивність праці зростає і у 2015 році в порівнянні з 2012 роком збільшилась на 20,73%, що є позитивною тенденцією. Витрати на 1 грн реалізованої продукції зменшились на 11,8%. Середньорічна вартість основних виробничих фондів в 2015 році в порівнянні з 2012 роком зменшилась на 44,17%. Рентабельність продукції, яка виготовляється на підприємстві, за проаналізований період зменшилась на 41,51%. Це говорить про те, що ефективність реалізації продукції падає. Рентабельність продаж у 2015 році в порівнянні з 2012 роком зменшилась на 34,65%, це говорить про те, що прибутковість від операційної діяльності значно знизилась. Протягом досліджуваного періоду ТОВ «Телекарт-Прилад» у 2012 році має найвищий показник прибутку, а у 2013 році він зменшився, в 2014 році й зовсім підприємство понесло збиток, проте в 2015 році спостерігається тенденція до збільшення прибутку, який склав 2770 тис.грн.;

проведено аналіз основних засобів виробництва та визначена ефективність їх використання. За проаналізований період з 2012 по 2015 роки первісна вартість основних засобів зменшилась на 3358 тис.грн. або на 4,59%, проте їх зношеність збільшилась на 19220 тис. грн. або на 60,54%. Це призвело до збільшення рівня зносу основних засобів (і зменшення їх придатності), що свідчить про погіршення їх технічного стану. Вартість основних засобів виробництва на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад» з кожним роком починаючи з 2012 року зменшується. Ця тенденція є негативною, оскільки старі засоби виробництва зношуються, а нові не надходять;

— розроблено певні заходи щодо підвищення технологічного рівня підприємства та обґрунтовано економічну доцільність впровадження цих заходів.

Першим заходом було впровадження приладів автоматичного перерахування деталей. Впровадження цього заходу дало нам можливість вивільнити 4 робітника, підвищити продуктивність праці на підприємстві на 1,76% та одержати річний економічний ефект у розмірі – 102988,09 грн..

Другим заходом стало реалізація незадіяного обладнання, а саме Шприц-пресу ВЛМ-150. Прибуток, який був отриманий від реалізації обладнання склав 60 000 грн.

Третій захід, який був запропонований нами – це взяття обладнання у лізинг, яке дозволить замінити морально застарілу піч полімеризації на більш нову та з кращими характеристиками. Перш за все, нова терморадіаційна піч ПЧ12 знижує енерговитрати в 1,2 рази не знижуючи своєї потужності. Таким чином, без мобілізації великих фінансових ресурсів даний захід дає можливість підприємству модернізувати виробництво.

Проаналізувавши усі запропоновані у роботі заходи можна сказати, що, в цілому, вони позитивно впливають на підвищення ефективності технічного рівня виробництва. Ці заходи дають змогу й надалі підвищувати виробничу діяльність, а також покращувати техніко-економічний та фінансовий стан підприємства загалом.

Список використаних джерел

1. Оболонська І. В. Показник оцінки організаційно-технічного рівня забезпечення виробничої потужності видобувного підприємства та методика його застосування [Електронний ресурс] / І. В. Оболонська // Економіка промисловості. - 2012. - № 1-2. - С. 236-241. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2012_1-2_31
2. Бутенко А. І. Сучасні умови розвитку малих інноваційно-активних підприємств [Електронний ресурс] / А.І. Бутенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 2 (12). – С. 95-100. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n2.html>
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
4. Алексєєва М.М. Планування діяльності фірми: Навчально-методичний посібник.-М.:Фінанси і статистика, 2011.-248 с.
5. Подольчак Н. Ю. Соціально-економічна ефективність систем менеджменту підприємств [Електронний ресурс] / Н. Ю. Подольчак // Актуальні проблеми економіки. - 2013. - № 2. - С. 47-56. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2013_2_7, с.47
6. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.
7. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств : теорія, методика, аналіз : монографія / В. Г. Андрійчук. - Вид. 2-ге, без змін. - К.: КНЕУ, 2013. - 292 с.
8. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 728 с.
9. Кириченко Н.В. Генезис наукових поглядів на сутність інновацій у діяльності аграрних підприємств/Н.В. Кириченко // Вісник ОНУ ім. Мечнікова, 2013. – Т.18. – Вип. 3/2. – С. 22-25.

10. Гриньова В.М. Оцінка результативності інноваційної діяльності підприємства: монографія/ В.М. Гриньова, Д.С. Бутенко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013.-228 с.
11. Головіна К. М. Інноваційна діяльність підприємств України: класифікація та тенденції розвитку [Електронний ресурс] / К. М. Головіна, В. О. Черепанова // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2013. - № 67(2). - С. 24-28. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_67\(2\)__7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2013_67(2)__7)
12. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://ukrstat.gov.ua/>.
13. Яшкіна О. І. Інноваційна діяльність підприємств України: тенденції розвитку та чинники впливу [Електронний ресурс] / О. І. Яшкіна // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2013. - № 4. - С. 181-189. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mimi_2013_4_19
14. Дейнека О. Г. Система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві [Електронний ресурс] / О. Г. Дейнека, В. В. Культенко // Збірник наукових праць Української державної академії залізничного транспорту. - 2013. - Вип. 140. - С. 121-124. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpudazt_2013_140_25
15. Попова А. В. Вибір інноваційної стратегії з метою організаційно-технічного розвитку підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Попова // Управління розвитком. - 2013. - № 14. - С. 128-131. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_14_53
16. Бізнес-план фірми. Коментар методики складання. Реальний приклад/ Акуменко Д.М., Бурів В.П., Морошкин В.А., Новіков О.К.: Гром-Прес, 2007. – 95 с.
17. Петрович Й.М. Оновлення техніко–технологічної бази шляхом проведення технічного переоснащення й реконструкції підприємства [Електронний ресурс] / Питання історії науки і техніки. - 2015. - № 4. - С. 67-71.. – Режим доступу : <http://poglyad.com/students/item/15599/>

18. Ляшенко О. Методика техніко–економічного обґрунтування інвестиційних проектів реконструкції і технічного переоснащення та її вдосконалення / Ляшенко О. // Банківська справа. – 2013 – № 2. – С. 52–60.
19. Загальна інформація про підприємство «Телекард-Прилад» [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://www.telecard.odessa.ua>
20. Заболотна Н. Економічне обґрунтування розширення сфери діяльності підприємств в умовах зростання конкуренції (на прикладі тов "телекарт–прилад") [Електронний ресурс] / Н. Заболотна, Т. Уманець // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2014. - № 9. - С. 205-214. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2014_9_23
21. Економічний аналіз: базовий курс для податкового аналітика : Навч. посібник для слухачів проф. прог. підвищення кваліфікації/ Міндоходів України; Упоряд. І. С. Санжаревська, С. М. Шаповал. — К.: ДП «СВЦ Міндоходів України», 2013. — с. 800.
22. Економічний аналіз [Текст] : навч.-метод. посібник / Г. І. Андрєєва. - К. : Знання, 2008. - 263 с.
23. Економічний аналіз діяльності фінансових посередників [Текст] : навч. посібник / А. М. Арістова ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. - К. : [КНТЕУ], 2009. - 331 с.
24. Основи менеджменту: / За науковою ред. проф. В. Г. Федоренка - К.: Алерта, 2007. - 420 с.
25. Акулов М. Г., Драбаніч А. В., Євась Т. В. та ін. Економіка праці та соціально-трудова відносини. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 328 с.
26. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
27. Банківські операції [текст] навчальний посібниккол. / К. Ф. Ковальчук, Б 23 І. В. Вишнякова, Л. М. Савчук, І. Г. Сокиринська - К.: "Центр учбової літератури", 2013. - 326 с.

28. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
29. Гриньова В.М., Салун М.М. Організація виробництва: Підручник. — К.: Знання, 2009. — 582 с.
30. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. - 3-тє вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2007. - 668 с.
31. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.
32. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. - К.: Знання, 2012. - 341 с.
33. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств [текст] : підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 504 с.
34. Сіменко І.В., Косова Т.Д. Аналіз господарської діяльності [текст] : навчальний посібник за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] - К. : "Центр учбової літератури", 2013. - 384 с.
35. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — к: МАУП, 2004. — 328 с.: іл. — Бібліогр.: с. 318-321.
36. Чумаченко, М.Г. Економічний аналіз [Текст]: навч. посібник / М. А. Болюх [та ін.]; ред. М. Г. Чумаченко; Київський національний економічний ун-т. - 2.вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2003. - 555 с.
37. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика [текст]: навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 456 с.
38. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: Підручник. — К.: Знання, 2006. — 439 с.
39. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 256 с.
40. Бердар М. М. Фінанси підприємств : навчальний посібник / М. М. Бердар. - 2-гс вид., перероб. і допов. - К.: 2012. - 464 с.

41. Мойсеєнко І. П. М74 Інвестування: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 490 с.
42. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика [текст]: навч. посіб. / І. В. Кривов'язюк. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 456 с.
43. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 256 с.
44. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самот. вивчення дисципліни. — 3-тє вид., випр. і доп. — К.: Знання-Прес, 2009. — 299 с.
45. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. - К.: Знання, 2012. - 341 с.
46. Загірняк М.В. Економіка підприємства: магістерський курс. Підручник Частина 11/За ред. професорів Загірняка М.В., Перерви П.П, Маслак О.І. — Кременчук, 2015. — 756 с.
47. Ларка М. І. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс] / М. І. Ларка, Д. О. Горжій // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Сер. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - 2013. - № 22. - С. 38-43. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitr_2013_22_8
48. Терлецька І. В. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс] / І. В. Терлецька, Ю. О. Чухрій // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Економічні науки. - 2015. - № 1. - С. 87-90. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmduce_2015_1_18
49. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: Навч. посіб. — К.: Знання, 2008. — 639 с.
50. Горбонос Ф. В., Черевно Г. В., Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Економіка підприємств: Підруч. - К.: Знання, 2010. - 463 с.
51. Науменкова С.В. Н34 Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / С.В. Науменкова, С.В. Міщенко. — К.: Знання, 2010. — 532 с.